

HABERLER Lizbon'daki AB Uyuşturucu Aјansından

2009 YILLIK RAPORU: ÖNE ÇIKAN NOKTALAR

Kokain ve eroin Avrupa'nın uyuşturucu sahnesindeki sağlam yerini koruyor

(5.11.2009, LİZBON **AMBARGO 10.00 CET/Brüksel saati**) **AB uyuşturucu aјansı (EMCDDA)**, hala Avrupa'daki uyuşturucu sorununun kalbinde bulunan iki madde olan kokain ve eroinin Avrupa'daki kullanımına ilişkin herhangi bir iyileşme kaydedildiğini söylemenin pek de mümkün olmadığını belirtmektedir. Mevcut maddelerin çeşitliliği arttığı ve uyuşturucu tüketme *repertuarları* da giderek daha karmaşık hale geldiğinden, çoklu uyuşturucu kullanımı ⁽¹⁾ da önemli bir endişe kaynağıdır. Ancak daha olumlu bir gelişme olarak, yeni veriler, bilhassa gençler arasında, esrar kullanımının düşmeye devam ettiğini teyit etmektedir. Bu açıklamalar aјansın Brüksel'de **2009 Yıllık raporunu: Avrupa'da uyuşturucu sorununun durumu**'nun yayımlanmasıyla bugün bize ulaşmaktadır.

Kokain, hala Avrupa'nın en popüler uyarıcısı – bazı yeni artışlar rapor ediliyor

Yaklaşık 13 milyon Avrupalı (15-64 yaşındaki) yetişkin yaşamları boyunca en az bir kez kokain denemiştir. Bunlardan 7,5 milyonu (15-34 yaşındaki) genç yetişkinler olup, bunların 3 milyonu bu uyuşturucuyu önceki yıl kullanmıştır. **AB**'de kokain kullanımı en yoğun olarak **batı AB ülkelerinde** görölmeye devam etmektedir ama Avrupa'nın diğer yerlerinde tüketim hala düşüktür. En yüksek yaygınlıklı ülkeler olan **Danimarka, İspanya, İrlanda, İtalya** ve **Birleşik Krallık**'ta yeni anketler genç yetişkinler arasında önceki yılda kullanımın %3,1 ile %5,5 arasında değişiğini göstermektedir (5. Bölüm, Tablo 8). Raporla bulunan çoğu ülkede, yeni veriler 15-34 yaş grubu arasında önceki yılda kullanıma ilişkin olarak kararlı veya artmakta olan bir eğilime işaret etmektedir (şekil GPS 14, bölümler i ve ii).

2007 yılında, Avrupa'da kokain ele geçirme vakalarının sayısı (2006'daki 84 000'a kıyasla) 92.000'e çıkmakla beraber, el geçirilen toplam kokain miktarı 77 tona düşmüştür (bu oran 2006'da 121 tondu). İlk kez olarak uyuşturucu tedavi merkezlerine başlayanlar arasında, %22'si birincil uyuşturucuları olarak kokaini bildirmiştir. 2007 yılında, kokainle ilişkili yaklaşık 500 ölüm rapor edilmiştir.

Eroin — eğilim artık düşüşte değil

Bugün yayımlanan veriler, **EMCDDA**'nın geçen yıl yayımlanan 'durağan ama artık azalmayan eroin sorunu'na ilişkin Yıllık raporundaki değerlendirmesini desteklemektedir. Eroine bağlı sorunlarda 1990'ların ortasından 2000'lerin başına kadar görölen bir düşüşü takiben, afyon türevi maddelere olan eğilimlerine ilişkin göstergeler (yeni tedavi talepleri, ölümler, ele geçirme vakaları) hala endişe verici gelişmelere işaret etmektedir. **EMCDDA Başkanı Marcel Reimen**, 'şu anda 1980'lerde ve 1990'larda görölen eroin kullanma salgınına bir dönüş yaşandığına dair herhangi bir işaret olmamakla beraber, bu uyuşturucunun kullanımından kaynaklanan sağlığa ilişkin ve sosyal sorunlar hala önemli boyuttadır', demektedir. 'Durumun kötüleşmekte olabileceğine dair her türlü gösterge ciddi endişe sebebidir'.

EMCDDA, AB ve Norveç'te, çoğu eroin kullanıcısı olan, 1,2 ila 1,5 milyon sorunlu afyon türevi madde kullanıcısı olduğunu tahmin etmektedir. Yeni veriler ayrıca eroin kullanımına geçişlerin de, çok yoğun olmamakla beraber, hala meydana gelmekte olduğunu düşündürmektedir. Raporla bulunan 19 ülkeden elde edilen verilere dayanarak, birincil uyuşturucunun eroin olduğu yeni tedavi taleplerinin genel sayısı 2007 yılında 2002'de olduğundan %6 oranında daha yüksekti (bkz. şekil TDI-1, bölüm ii). Ayrıca, 2006 ve 2007 yılları arasında sekiz ülke birincil eroin kullanımı için tedaviye başlayan kullanıcıların hem rakam hem de tüm hastaların bir yüzdesi olarak arttığını rapor etmiştir.

1990-2006 döneminde, Avrupa'da her yıl uyuşturucu kaynaklı 6.400 ila 8.500 ölüm rapor edilmiş olup, bunların çoğu opioid kullanımıyla ilişkiliydi (tipik olarak %85'inden fazlası). 2000 ve 2003 arasında uyuşturucu kaynaklı ölümlerde görülen genel bir düşme eğilimini takiben, daha yeni veriler artmakta olan bir eğilime işaret etmektedir. 2007 yılında, raporda bulunan ülkelerden 13'ünde önceki yıla ilişkin bir artış kaydedilmiştir (Tablo DRD-2, bölüm i).

2002 ve 2007 yılları arasında, **AB** ve **Norveç**'te rapor edilen eroін ele geçirme vakalarının sayısı yılda ortalama yaklaşık %4 oranında artmıştır. 2007 yılında, (2006'daki 51.000 ele geçirme vakasına kıyasla) tahmini 56.000 ele geçirme vakası rapor edilmiş olup, en yüksek rakam **Birleşik Krallık** tarafından rapor edilmiştir (Tablo SZR-7). **AB** ve **Norveç**'te ele geçirilen toplam eroін miktarı 2002'den sonra düşerken, 2006'da 8,1 tondan 2007'de 8,8 tona çıkmıştır. **AB**'ye giriş yapan eroін için önemli bir transit ülke olan **Türkiye**, 2007 yılında ele geçirilen 13,2 tonluk rekor bir miktar rapor etmiş olup, bu oran 2002'de 2,7 tondur (Tablo SZR-8, 6. Bölüm, Tablo 9).

Yeni veriler esrar kullanımının, bilhassa gençler arasında, düşmekte olduğunu teyit ediyor

Yaklaşık 74 milyon (15-64 yaşındaki) Avrupalı yaşamları boyunca en az bir kez esrar denemiş olup, bunların 22,5 milyon kadarı bu uyuşturucuyu önceki yılda kullanmıştır. Bu da esrarı hala Avrupa'nın en yaygın tüketilen yasadışı uyuşturucusu kılmaktadır (3. Bölüm, Tablo 3). Ne var ki, 1990'lar ve 2000'lerin başında kullanımda görülen belirgin artışları takiben, Avrupa'ya ilişkin yeni veriler bu uyuşturucunun popülerliğinin, bilhassa gençler arasında, düşmekte olduğunu teyit etmekte ve geçen yılın raporundaki analizi desteklemektedir.

Bu eğilimin en belirgin olduğu yer, **ESPAD** anketlerinde ⁽²⁾ de görüldüğü gibi, (15-16 yaşındaki) öğrenciler arasındadır. Çoğu **batı Avrupa** ülkesinin yanı sıra **Hırvatistan** ve **Slovenya** da, 2003 **ESPAD** anketindeki yüksek yaygınlık veya artma eğilimini takiben, 2007'de yaşam boyu esrar kullanımında bir düşüş veya dengelenme rapor etmiştir. Çoğu **orta** ve **doğu Avrupa** ülkesinde, 2003 yılına ilişkin artış eğilimi şu anda dengelenmekte olabilir (sadece **Slovakya** ve **Litvanya** %3'ün üzerinde artış rapor etmektedir). Esasen **kuzey ve güney Avrupa**'da bulunan ülkelere ilişkin oluşun üçüncü bir grup ise, esrar kullanımına ilişkin olarak 1990'ların ortası ile sonlarından 2007'ye kadar genel olarak kararlı veya düşük yaşam boyu yaygınlık oranlarıyla göze çarpmaktadır (3. Bölüm, Şekil 4). **ABD** ve **Avustralya**'dan elde edilen okul anket verileri de düşmekte olan bir eğilime işaret etmektedir (Şekil EYE-1, bölüm xii).

Eldeki veriler de aynı şekilde 2002 ve 2007 arasında (15-34 yaşındaki) genç yetişkinler arasında önceki yılda esrar kullanımına ilişkin olarak dengelenmekte olan veya düşen bir eğilime işaret etmektedir (Şekil GPS-4, bölüm ii). Ancak Avrupa'daki düzenli ve yoğun esrar kullanıcılarının sayısı pek ümit verici değildir. Tüm genç Avrupalıların %2,5'e varan bir oranı günlük olarak esrar kullanmakta olabilir olup, bu rakam risk altında bulunan ve yardıma ihtiyacı olabilecek büyük bir kesimi temsil etmektedir. Bu kesimi hedef alan yenilikçi tepkiler arasında İnternet tabanlı uyuşturucu tedavi müdahaleleri bulunmakta olup, **EMCDDA** 2009 yılında bu konu hakkında bir ilk Avrupa değerlendirmesi yayımlamıştır ⁽³⁾.

Çoklu uyuşturucu kullanımı riskleri artırıyor ve tedaviyi güçleştiriyor

Raporda, 'Avrupa'da bugün çoklu uyuşturucu kullanma alışkanlıkları yaygın olup, karşı karşıya bulunduğumuz sorunların çoğundan farklı maddelerin birlikte kullanımı sorumludur veya bunları güçleştirmektedir', denmektedir. Bugün, raporun yanı sıra, özel bir değerlendirme olan *Çoklu uyuşturucu kullanımı: alışkanlıklar ve tepkiler* ⁽⁴⁾ yayımlanmıştır. Burada (15-16 yaşındaki) öğrenciler, (15-34 yaşındaki) genç yetişkinler ve sorunlu uyuşturucu kullanıcılarında bu davranışa ilişkin genel bir değerlendirme sunulmaktadır.

22 ülkede araştırılan (15-16 yaşındaki) öğrencilerden %20'si geçmiş ayda sigarayla birlikte alkol kullanımı, %6'sı alkol ve/veya sigarayla esrar kullanımı, %1'i ise alkol ve/veya sigaranın yanı sıra bir diğer uyuşturucuyla (ecstasye, kokain, amfetamin, LSD veya eroін) daha esrar kullanımı rapor etmiştir. Araştırmalar, öğrenciler arasında çoklu uyuşturucu kullanımının toksik etki ve hayatın ileriki aşamalarında kronik sağlık sorunları riskini arttırdığını göstermektedir. Gençlerin uyuşturucu ve alkol tükettiği ortamları ele alan stratejiler (örneğin uyuşturucu ve alkol mevzuatının yaptırımı, daha güvenli 'clubbing' kılavuz ilkeleri) gece ortamlarında sağlığın korunmasına yönelik bir potansiyele sahip gibi görünmektedir.

(15-34 yaşındaki) genç yetişkinler arasında çoklu uyuşturucu kullanımı daha yerleşik madde kullanma alışkanlıklarının göstergesi olup, risklerin artmasıyla ilişkili olduğu söylenebilir. Bu yaş grubuna mensup yoğun veya

ağır alkol kullanıcılarının halkın geneline kıyasla önceki yılda esrar kullanmış olma olasılığı iki ila altı kat, bu dönemde kokain kullanmış olma olasılığı da iki ila dokuz kat fazladır.

Çoklu uyuşturucu kullanımı bilhassa sorunlu uyuşturucu kullanıcıları arasında yaygın olup, zaten güç durumda olan sağlık durumlarını kötüleştirerek, daha fazla risk almalarına ve olası ağır sonuçlara (örneğin ölümcül aşırı doz vakaları) yol açabilir. 14 ülkeden elde edilen verilerin yakın tarihli bir analizinde, tedaviye başlayanların yarısından fazlasının (%57) yardım beledikleri birincil maddeye ek olarak en az bir sorunlu uyuşturucu daha rapor ettiği ortaya konmuştur. (Genellikle eroinin sebep olduğu) ölümcül aşırı doz vakalarına ilişkin toksikoloji raporları çoğu zaman birden fazla maddenin söz konusu olduğunu göstermekte, bu da bu ölümlerin önemli bir oranının çoklu uyuşturucu kullanımıyla ilişkili olabileceğine işaret etmektedir.

Özel programlar hala nadir olmakla beraber, opioid ikame tedavisi ve durumsallık yönetimi gibi mevcut müdahaleler çoklu madde kullanımının azaltılmasında bazı olumlu sonuçlar sergilemektedir. Sorunlu uyuşturucu kullanıcıları arasında çoklu uyuşturucu kullanımının yönetimi hala karmaşık bir iş olup, hizmetlerin sunumunda rol alan tedavi uzmanları için sorun oluşturmaktadır.

Alkol, Avrupa'nın madde kullanımı sorununda belirleyici bir faktör

Raporda, 'Avrupa'nın madde kullanımı sorununda belirleyici faktörlerden biri eşlik eden alkol tüketimidir', denmekte olup, neredeyse tüm çoklu uyuşturucu kullanma repertuarlarında alkol bulunduğu hususuna dikkat çekilmektedir. En son **ESPAD** anketinde, 2007 yılında araştırılan öğrencilerden %43'ünün son 30 gün içerisinde 'dönemsel ağır içme' (her vesilede beş veya daha fazla içki) rapor ettiğini ortaya koymuştur. 2003 ve 2007 anketleri arasında bu davranışın bilhassa kızlar arasında arttığı görülmüş olup, yaygınlık oranında %35 ila %42 oranında bir artış gözlemlenmiştir. Aşırı içme ('binge drinking') genellikle eğlence amaçlı uyuşturucu kullanımıyla birarada gitmekte olup, gençler arasında olumsuz sonuçlara ilişkin riskleri arttırmaktadır.

EMCDDA Müdürü Wolfgang Götz, 'Tek bir maddeyle sorun yaşayan birey, hızla kuraldan ziyade istisnaya dönüşmektedir,' demektedir. 'Avrupa'nın uyuşturucu sorunu giderek hem yasal hem de yasadışı farklı psikoaktif maddelerin birlikte kullanımından kaynaklanmaktadır. Bu gerçek sadece daha olumsuz sonuçlara yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda giderek daha karmaşık bir ihtiyaç kümesine yanıt vermekte olan uyuşturucu tedavi hizmetlerini de zora sokmaktadır. Bunun yanı sıra, politika perspektiflerimizin de uyuşturucuların alkolle birlikte kullanımının şu anda karşı karşıya bulunduğumuz sorunların kilit bir özelliği haline geldiğini yansıtır nitelikte olması gerekmektedir.'

Notlar

⁽¹⁾ Çoklu uyuşturucu kullanımı — farklı yasal ve yasadışı uyuşturucuların eşlik eden veya ardışık kullanımı.

⁽²⁾ Avrupa alkol ve diğer uyuşturucular hakkındaki okul anketi projesi (ESPAD). Anketler 1995, 1999, 2003 ve 2007 yıllarında gerçekleştirilmiştir. Bkz. <http://www.emcdda.europa.eu/themes/young-people>

⁽³⁾ Aşağıdaki adreste bkz. "Insights No. 10" <http://www.emcdda.europa.eu/publications/insights>

⁽⁴⁾ Bkz. çoklu uyuşturucu kullanımı hakkındaki 'Seçili konu' ('Selected Issues'). Bugün ayrıca '*Uyuşturucu suçları: cezalar ve diğer sonuçlar*' başlıklı 'Seçili konu' da yayımlanmıştır ('Selected issue' *Drug offences: sentencing and other outcomes*). Her ikisine de çok dilli bir özet eşlik etmekte olup, bunlar İngilizce olarak aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

2009 Yıllık raporunda sunulan veriler 2007 yılına veya mevcut son yıla ilişkindir.

Bu haber bülteninde yer alan şekiller ve tablolar 2009 İstatistik bülteninde (Statistical bulletin 2009) bulunmaktadır:

<http://www.emcdda.europa.eu/stats09>. Tüm Yıllık rapor ürünleri, haber bültenleri, hizmetler ve etkinliklere ilişkin bilgiler aşağıdaki adreste bulunmaktadır: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2009/annual-report>

Uyuşturucu sorununa tepki verme

Yıllık raporun 2. Bölümünde bugün Avrupa'da uyuşturucu sorunlarına tepki vermeye ilişkin genel bir değerlendirme sunulmaktadır. Bu değerlendirme kapsamında önleme, tedavi, hasar azaltma, sosyal bütünleşme ve uyuşturucu kanununun uygulanması alanları bulunmaktadır. Takip eden ve belirli maddelere odaklanan bölümlerde de özel olarak tepkilere ayrılmış kısımlar bulunmaktadır.